

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : กระบวนการดูแลผู้สูงอายุมุสลิม และการพัฒนาเครือข่าย : กรณีศึกษา

“ปอเนาะดาแล”

ชื่อ-ชื่อสกุลผู้ทำวิทยานิพนธ์ : นายคมวิทย์ สุขเสนีย์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพันธุ์ เขมคุณาศัย และ

อาจารย์ ดร. สุราสินี บุญญาพิทักษ์

ปริญญาและสาขาวิชา : ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการ วิชาเอกการปกครองท้องถิ่น

ปีการศึกษา : 2554

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการดูแลผู้สูงอายุของ “ปอเนาะดาแล” และการพัฒนาเครือข่าย “ปอเนาะดาแล” โดยการมีส่วนร่วมของภาคีท้องถิ่นในระดับชุมชน พื้นที่ศึกษา ได้แก่บ้านควา ตำบลเว้ง บ้านจือแร ตำบลแม่ตง และเทศบาล บูเก๊ะตา ตำบลโละจูด อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส ผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย โต๊ะครูอ วาโซ ผู้สูงอายุ เครือญาติของผู้สูงอายุใน “ปอเนาะดาแล” ชาวบ้านในชุมชนที่ “ปอเนาะดาแล” ตั้งอยู่ ผู้นำชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนหน่วยงานที่มีส่วนร่วมดูแลผู้สูงอายุในระดับชุมชน รวมจำนวนทั้งสิ้น 41 คน การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต และการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

กระบวนการดูแลผู้สูงอายุมุสลิมของ “ปอเนาะดาแล” สามารถจำแนกออกเป็น 2 กระบวนการ คือ กระบวนการแรก เป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุภายใน “ปอเนาะดาแล” ประกอบด้วย กระบวนการพัฒนาจิตวิญญาณของผู้สูงอายุ และกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุในชีวิตประจำวัน และกระบวนการที่สอง เป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุใน “ปอเนาะดาแล” ของชุมชน

การพัฒนาเครือข่าย “ปอเนาะดาแล” พบว่ามี 3 แนวทางคือ 1) การเชื่อมร้อยศูนย์เครือข่าย โดยมีโรงพยาบาลเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายเชื่อมกับศูนย์เครือข่ายประจำตำบลและ “ปอเนาะดาแล” เป็นลูกข่ายของศูนย์ 2) การสร้างเครือข่ายระหว่าง “ปอเนาะดาแล” กับองค์กรภายนอก เป็นการเชื่อม “ปอเนาะดาแล” ทั้งสามพื้นที่ให้เป็นเครือข่ายเดียวกันเลือก “ปอเนาะดาแล” ที่มีความพร้อมมากที่สุดเป็นแม่ข่าย และ 3) การสงเคราะห์ผู้สูงอายุใน “ปอเนาะดาแล” โดยหน่วยงานรัฐระดับท้องถิ่นเป็นศูนย์กลาง